

Algemene informatie over Grasparkieten

De Grasparkiet

De wetenschappelijke naam voor de grasparkiet is *Melopsittacus Undulatus*. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de valkparkiet is de grasparkiet niet rechtstreeks familie van de papegaai.

Grasparkieten vertonen veel meer en geheel andere kleuren dan valkparkieten. Grasparkieten tonen bijvoorbeeld groen en blauw en er zijn zeer vele kleur combinaties mogelijk.

De grasparkiet welke op tentoonstellingen te zien is, is veelal groter en voorzien van een grotere kop in vergelijking met de normale grasparkiet die juist veelal in huiskamerkooitjes te zien is. De eerste grasparkieten worden ook weleens Engelse grasparkieten genoemd. De kleinere worden weleens Hollandse grasparkietjes genoemd. Valkparkietenkwekerij "de Valk" kweekt uitsluitend deze kleinere variant.

Bij grasparkieten neemt de man vrijwel nooit deel aan het broedproces. De pop neemt deze taak geheel voor haar rekening. Ook zorgt de pop voor de voeding van de jongen gedurende de eerste week. Pas als de jongen een week oud zijn gaat de man meevoeren en krijgen de jongen ander voer dan de kropmelk welke de pop de eerste week voert.

Herkomst en natuurlijk gedrag

De grasparkiet komt oorspronkelijk uit Australië en ze leven daar in grote groepen. Pas gedurende de broedtijd vormen ze koppeltjes en zoeken een nestgelegenheid. De broedtijd start in de Australische lente. Over het algemeen krijgt een koppeltje grasparkieten rondom de zes eitjes per legsel.

Omdat de grasparkieten zogenaamde hollenbroeders zijn, zijn de eieren wit. Ze komen na ongeveer 17 dagen broeden uit. In het wild komen vrijwel uitsluitend groene grasparkieten voor, waarbij de groene kleur wel wat kan variëren.

Jonge grasparkieten komen uit het nest wanneer ze ruim vier weken zijn en worden dan nog een tot twee weken door de ouders (bij)gevoerd. Op een leeftijd van zes weken zijn ze over het algemeen geheel zelfstandig.

Uiterlijk

Van de kruin van de kop tot de staartpunt is een grasparkiet welke goed geschikt is voor deelname aan tentoonstellingen minimaal zo'n 22 cm lang. De grasparkieten welke "de Valk" kweekt zijn echter kleiner, met een duidelijk kleinere kop dan de tentoonstellingsgrasparkieten. Een aantal kleurslagen vertonen fraaie keelstippen. Sinds enige tijd is de kleinere grasparkiet ook weer te zien op vogel tentoonstellingen.

Het geslachtsverschil bij volwassen grasparkieten is waarneembaar aan de hand van de kleur van de neusdoppen. Een grasparkiet met blauwe neusdoppen is een man, een met bruine neusdoppen een pop. Jongen hebben meestal wat beige, roze of beigeroze neusdoppen. De neusdoppen kleuren als de vogels zo'n 6 maanden oud zijn. Daarvoor is het geslachtsverschil niet waarneembaar.

De zintuigen

Een grasparkiet ruikt en kan positieve en negatieve indrukken verbinden met geur. Bijvoorbeeld worden grasparkieten al onrustig bij een geringe rookontwikkeling. Tastzin heeft een grasparkiet voor-

namelijk door de tong. Hiermee kan voedsel beoordeeld worden op bruikbaar en nuttig of onbruikbaar en schadelijk. Ook voorwerpen en eigen veren worden met de tong betast en beoordeeld.

Smaak wordt door grasparkieten herkend. Voorkeur voor bepaald voedsel is dan ook smaak bepaald. Grasparkieten zijn zeer verzot op zout, af en toe knabbelen op een zoutsteen is dan ook goed. Een grasparkiet hoort geluid met hetzelfde toonbereik als de mens. Ze

kunnen vertrouwde van vreemde geluiden onderscheiden en kunnen zelfs voorkeur ontwikkelen voor bepaalde geluiden. Het gezichtsvermogen is het best ontwikkelde zintuig. Grasparkieten herkennen verzorgers, andere huisdieren en een omgeving waarin ze al eens eerder waren. Als een verzorger eens ongewone of zeer opvallende kleding draagt, reageert een grasparkiet vaak daarop angstig omdat herkenning in eerste instantie niet plaats vindt.

Huisvesting

Een grasparkiet heeft als woning een kooi nodig. De kooi is ook de plaats waar voedsel en water verstrekt wordt. In de kooi is de grasparkiet veilig en de omgeving is beschermd tegen de grasparkiet. Het is dus een belangrijk onderdeel bij en voor de verzorging van een grasparkiet.

De kooi

Bij de selectie van de kooi is het van belang niet alleen te kijken naar het model en de kleur. Veel meer van belang zijn aspecten als schoonmaakgemak en zaken betreffende het welzijn van de grasparkiet zoals bereikbaarheid van het voedsel en water. Voor echt vliegen zijn de meeste kooien te klein voor een grasparkiet. Ook moet de kooi groot genoeg zijn om enige speelattributen in te kunnen aanbrenge. In het algemeen is een kooi met (ook) horizontale spijlen aan te bevelen voor grasparkieten.

De plaats van de kooi in de kamer is ook belangrijk. De kooi mag niet in de volle zon staan, ook niet op een tochtige plaats. Het is ook beter de kooi niet op een plaats te zetten waar vaak een hard geluid is, dus niet voor een geluidsbox of direct naast de TV. Een wat rustige

plaats is sterk aan te bevelen, maar let er dan op dat het niet achter een deur is. Een grasparkiet kan erg schrikken van een plots opengaande deur direct voor z'n kooi. In de natuur zoekt een grasparkiet altijd een rustplaats op een wat hogere plek zodat er ruim zicht is op de omgeving. In een kooi zal een grasparkiet altijd de hoogste stok gebruiken om te rusten. De kooi moet daarom niet te laag staan, anders voelt de grasparkiet zich niet veilig genoeg.

De zitstokken

Een grasparkiet zit vrijwel de hele dag op z'n poten op de zitstokken. Deze moeten daarom comfortabel zitten: niet te dun en niet te dik. In principe moeten de tenen ongeveer driekwart van de stok omvatten. Het beste is wat verschillende diktes te hebben en niet altijd geheel rond. Op die manier moeten de poten telkens een andere grip uitoefenen wat goed is om stramheid tegen te gaan. Zitstokken gemaakt van takken van bomen zijn zeer geschikt en goedkoop. Ze zijn grillig van vorm en kunnen van tijd tot tijd eenvoudig vervangen worden. Grasparkieten knagen graag en dus ook de zitstokken zullen er vaak aan moeten geloven. Dat is goed voor het welzijn van

de grasparkiet maar we moeten dus geen giftige boomtakken hiervoor gebruiken (van bijvoorbeeld coniferen), maar van fruitbomen, hazelaars, wilgen, beuken en dergelijke.

De voerbakken

Voerbakken moeten toegankelijk zijn voor grasparkieten. Veel kooien zijn voorzien van bakjes aan de buitenkant van de kooi maar de gaten waar de vogel zijn kop door moet steken kunnen te klein zijn voor grasparkieten. Bakjes aan de binnenkant zijn dan beter maar let er op dat er geen zitstokken direct boven de bakjes zijn, anders kan ontlasting in het voer terechtkomen. Grasparkieten pellen het zaad, kaf blijft achter in de voerbak. Hierdoor zijn voederautomaten minder geschikt of we moeten meermalen per dag het kaf verwijderen.

Let bij de aanschaf van de kooi op de plaats van de voerbakken en de manier waarop deze toegankelijk zijn voor de vogel en voor de verzorger(s). Ook voor een verzorger is het van belang dat verwijderen van de bakjes eenvoudig is anders wordt de dagelijkse verzorging een kwelling.

Watervoorziening

Water moet altijd beschikbaar zijn en zo vers en schoon mogelijk blijven. Een bakje gebruiken voor water is mogelijk maar sommige grasparkieten zijn verzot op baden en zullen vers water in een bakje eerst als bad willen gebruiken. Dan is het water vuil en willen ze het niet meer als drinkwater gebruiken. Een waterflesje is dus een beter alternatief, baden kan niet en de toegang tot het water is klein genoeg om niet snel bevuild te worden door bijvoorbeeld ontlasting.

Grasparkieten kunnen dus verzot zijn op

baden. Daarvoor is het beste een badje in of aan de kooi te gebruiken en deze na het baden weer te verwijderen. Eenmaal vuil geworden water zal een grasparkiet toch niet meer gebruiken. Let er op dat het enige tijd duurt voordat de grasparkiet weer droog is en dat aanbieden van badwater dus het beste 's morgens kan gebeuren.

Schommels, ladders, etc.

Speelattributen als schommels en ladders, spiegeltjes en belletjes of bijvoorbeeld een bosje sisal-touw zijn leuk voor grasparkieten alhoewel er altijd individuen zijn die er niet of vrijwel nooit naar omkijken. Let er op dat een grasparkiet sterk is en dat de speeltjes voor grasparkieten dus stevig moeten zijn. Geregeld schoonmaken is ook nodig. Het is aan te bevelen de speeltjes regelmatig te wisselen zodat er van tijd tot tijd wat nieuws is om mee te spelen. Denk ook eens aan lege doosjes, takjes, dennenappels en dergelijke.

Bodembedekking

Schelpenzand is van oudsher veel gebruikt als bodembedekking. De gemalen schelpen worden door grasparkieten ook gegeten. Tegenwoordig wordt vaak houtvezel gebruikt, dit neemt beter op, stuift minder en is minder schadelijk op vloeren van bijvoorbeeld hout of steen. Regelmatige verversing blijft wel nodig. Een simpele krant kan volstaan maar er zijn grasparkieten die een krant binnen een paar minuten zullen verscheuren en de beoogde bodembedekking is dan weg.

Overigen

Bedenk dat grasparkieten ook kiezel, grit, sepia, mineralenblokjes en dergelijke nodig hebben en dat deze dus ook aangeboden moeten worden. Ook deze hebben dus een plaatsje in de kooi nodig.

Denk hier aan bij de aanschaf van de kooi. Als al deze attributen, de voerbakjes, de speeltjes en de waterfles aanwezig zijn moet er ook nog genoeg

ruimte zijn voor de grasparkiet en deze moet zich ook nog kunnen bewegen.

Voeding

In de natuur zijn wilde grasparkieten een groot deel van de dag op zoek naar voedsel en water. Daarbij trekken kolonies van enige honderden grasparkieten van streek naar streek, op zoek naar voedsel en water. Een (tamme) grasparkiet gehouden in een kooi hoeft niet op zoek naar voedsel. Immers, dat verstrekt de verzorger dagelijks. Maar voor het welzijn van de door ons gehouden grasparkieten is het noodzakelijk dat we de natuurlijke gang van zaken zoveel mogelijk imiteren.

Het is vooral van belang niet te eenzijdig voer te verstrekken. Indien men waarneemt dat een grasparkiet nauwelijks bijvoorbeeld eivoer eet, wil dat niet zeggen dat dit maar niet meer gegeven moet worden. Een grasparkiet neemt namelijk veel voedsel, en dus ook soorten voedsel, naar behoefte tot zich. En die behoefte kan tijdelijk wat minder zijn en plotseling weer opkomen.

Basisvoeding

Een goede basis voor grasparkieten is een zaadmengeling speciaal voor grasparkieten. In veel gevallen wordt dit ook wel in dierenspeciaalzaken en supermarkten aangeboden als "grasparkietenzaad".

Let er op dat een zaadmengeling in voedingswaarde afneemt gedurende de tijd en dat het dus belangrijk is over zo vers mogelijk zaad te beschikken. Dus geen grote voorraad aanhouden, het is beter vaker kleinere hoeveelheden aan te

schaffen bij een leverancier die altijd vers zaad heeft door een snelle omzet. Oud zaad wordt ranzig en smaakt niet lekker meer. Dagelijks moet nieuw zaad verstrekt worden. Let erop dat een grasparkiet het zaad pelt en dat er dus kaf in de zaadbak achterblijft. Optisch kan de bak dus gevuld zijn terwijl er toch niets te eten is.

Eivoer

Eivoer is naast een zaadmengeling ook een basisbehoefte voor een grasparkiet. Dit eivoer wordt door vele leveranciers aangeboden in variërende grootte van verpakking. Ook hier is het van belang het zo vers mogelijk te verstrekken, zonodig te "rullen" (vochtig maken) volgens de gebruiksaanwijzing op de verpakking. Ook moet dit voer dagelijks ververs worden. Sommige leveranciers bieden eivoer aan met extra toevoegingen zoals bijvoorbeeld gedroogde insecten. Het is aan te raden hiermee te variëren in het aanbod.

De eivoerverstrekking in een tweede voerbakje is ook ideaal om andere voeding hiermee te mengen. Bijvoorbeeld fruit, groenten en andere voedingsmiddelen kunnen op deze wijze de grasparkiet aangeboden worden. Let er wel op dat dit mengsel dan sneller kan bederven, zeker bij hoge temperaturen, en dus soms eerder uit de kooi verwijderd moet worden.

Trosgierst

Grasparkieten zijn verzot op trosgierst.

Bieden we dit elke dag aan dan zal de grasparkiet eerst trosgierst eten en misschien wel helemaal niet aan zaad en eivoer toekomen. Erg eenzijdig dus, en dat moeten we voorkomen. Tweemaal per week een streng trosgierst geven is voldoende.

Willen we deze lekkernij toch dagelijks verstrekken, geef dan kleinere hoeveelheden gemengd met het zaad of gebruik trosgierst als lekkernij om uit de hand te laten eten.

Groenten

Ook groenvoer verstrekken is belangrijk. Met bladgroenten als andijvie, sla, muur, spinazie, enzovoort oppassen dat niet teveel gegeven wordt: de ontlasting zou problematisch kunnen worden. Wortels, komkommer, courgette, rettich en bleekselderij kan gegeven worden in schijfjes of reepjes of geraspt door het eivoer gemengd. Boontjes (geen bonen waar een schil om zit zoals snij- en tuinbonen) en bijvoorbeeld rode peper zijn een lekkernij voor parkieten en ze zijn er nog druk mee ook. Denk ook eens aan sojabonen (taugé), alfalfa en gekiemd zaad. Koolsoorten met uitzondering van bloemkool en broccoli worden niet aanbevolen.

Fruit

Voor fruit gaat hetzelfde op als voor groenten. Appel, peer, mandarijn of sinaasappel kan gegeven worden in schijfjes of reepjes, maar ook in heel kleine stukjes door het eivoer. Bedenk echter dat dit snel bederft. Een halve kiwi, of een schijfje, is leuk voor een parkiet: het is lekker en er zitten ook kleine zaadjes in. Denk ook aan aardbei, rode bessen, kersen enzovoort. Geef geen avocado, dat is giftig voor vogels!

Lekkernijen

Een schijfje hardgekookt ei, waarbij de aandacht van de grasparkiet vaak voornamelijk gaat naar het eiwit, is een traktatie. Zo ook een (ongepelde maar “gekraakte”) pinda, een dennenappel, een halve walnoot en vele andere noten. Denk eraan: overdaad schaadt maar afwisseling is sterk aan te raden. Een doorgesneden rozenbottel wordt ook op prijs gesteld.

Dierenspecialzaken bieden ook knabbelstaafjes aan: zaad rondom een stokje en geplakt met honing. Veel parkieten zijn hier verzot op en er is niets op tegen deze te verstrekken. De grasparkiet moet moeite doen de zaadjes van de stok te krijgen en is er dus knap druk mee: goed tegen verveling en nog lekker ook. Maar ook nu weer: niet te vaak, zeker niet elke dag.

Mineralen

Voor een goede opbouw van het skelet en het onderhouden daarvan is het belangrijk bronnen hiervoor aan te bieden. Een stukje sepia en een kalk- of mineraalblokje mag daarom niet in de kooi ontbreken. Toevoegen van grit (oestergrit) aan het eivoer of apart verstrekken in een zogenaamd snoepvoerbakje is een belangrijke calciumbron. Een grasparkiet neemt hiervan naar behoefte, soms een hele tijd niet, maar het moet wel altijd beschikbaar zijn.

Kiezel

De spijsvertering van een vogel is afhankelijk van de aanwezigheid van kiezel in de maag anders kan de maagspier zijn werk niet goed doen en verslapt. Kiezel vermaalt de zaden zoals wij met onze tanden en kiezen doen. We moeten dus kiezel aanbieden, de grasparkiet neemt hiervan naar behoefte. Zonodig kan kiezel en grit gemengd aangeboden worden. Roodsteen en houtskool worden

vaak toegevoegd aan kiezel of grit. Maar beiden zijn meer schadelijk dan nuttig. Ze nemen stoffen uit de darm op of laten het darmkanaal tot rust komen en zouden dus alleen verstrekt moeten worden als geneesmiddel. Dus kiezel en grit vermengd met roodsteen of houtskool niet verstrekken!

Verzorging

Rui

Twee keer per jaar gaat een grasparkiet in de rui. Vrijwel alle veren vallen dan uit, maar niet allemaal tegelijk, en worden vervangen door nieuwe. De grasparkiet is dan wat minder weerbaar en kwetsbaar voor kou, tocht, etc. Op zich is het geen ziekte en de rui zal over het algemeen tamelijk eenvoudig verlopen. Er zullen wat meer veren in en buiten de kooi te vinden zijn. Als het goed is heeft de verzorger over het algemeen wat meer last van de rui dan de grasparkiet.

Nagels

De nagels van een grasparkiet moeten van tijd tot tijd geknipt worden. Met een scherp nagelschaartje of tangetje kunnen de puntjes worden afgeknipt. Vaak is in de teen een adertje zichtbaar, ongeveer een tot twee millimeter daar vandaan kan geknipt worden. Er worden in dierenspecialzaken ook schuurpapier-hulzen voor rondom de zitstokken aangeboden: deze zijn ongeschikt! Ze schuren niet de nagels maar de onderkant van de tenen en de voetzool. Niet gebruiken dus!

Snavel

Soms groeit de bovensnavel van een grasparkiet te ver door. Normaal wordt die bovensnavel voldoende kort gehouden door knabbelen aan sepia, mineralenblokjes en allerhande stokjes.

Water

Er moet altijd vers water voor de grasparkiet aanwezig zijn. Dagelijks, of indien het warm weer is meerdere keren per dag, dient dit te worden ververst.

Groeit de bovensnavel te ver door dan kan de grasparkiet slecht eten: knippen dient te geschieden door een (gespecialiseerde) dierenarts.

Ziekteverschijnselen

Aan drie zaken kan worden waargenomen worden of een grasparkiet ziek is. Ten eerste aan "bol zitten". De grasparkiet zit dan suf en opgeblazen op de zitstok of op de grond. Wordt een vogel zo aangetroffen stel dan eerst vast of er voer en water aanwezig is. Vervolgens dienen we vast te stellen of de grasparkiet misschien zojuist heel veel gevlogen heeft of misschien aan een giftige plant heeft zitten knabbelen. Als de grasparkiet ook niet al een tijdje in de volle zon zit, en de oorzaak ook niet gevonden is in de eerder genoemde zaken, dan is de grasparkiet waarschijnlijk ziek. Een verzorger kan weinig anders doen dan de grasparkiet een warm verblijf aanbieden, bijvoorbeeld door een infrarood lamp boven de kooi aan te brengen. Natuurlijk kan het goed zijn een dierenarts te raadplegen.

Twee andere zaken kunnen voorbode's van ziekte zijn; een dunne, vreemd gekleurde ontlasting en afscheiding uit de neusdoppen. Let wel op dat een dunne, vreemd gekleurde ontlasting ook een gevolg kan zijn van het eten van wat veel sla. Dat gaat dan wel over. Blijvende vreemde ontlasting dient door een

dierenarts te worden beoordeeld, neem wat van die ontlasting mee.

Afscheiding uit de neusdoppen kan wijzen op verkoudheid en verkoudheid is vaak het gevolg van tocht, te koud badwater, te koud benevelen of het opdrogen na een bad in een te koude omgeving. De kooi staat dan verkeerd of het aangeboden badproces is onjuist.

Poeder

Sommige verzorgers nemen wit poeder

De omgang met tamme grasparkieten

De “Diane Grindol” methode

Er zijn verschillende methoden om een grasparkiet dusdanig tam te krijgen dat de parkiet op de schouder van zijn huisgenoten gaat zitten, uit de hand eet en soms zelfs wat gaat praten. In alle methoden gaat het erom de angst voor mensen bij de grasparkiet weg te nemen en de mens te gaan zien als veilig gezelschap. Valkparkietenkwekerij “de Valk” volgt in grote lijnen de methode van Diane Grindol zoals beschreven in haar boek “The complete Book of Cockatiels” (ISBN 0-87605-178-6, 1998).

In de eerste veertien dagen van het leven van een jonge grasparkiet wordt deze rustig bij de ouders gelaten. Deze verzorgen het jong en voorzien het van alle noodzakelijke voeding, mineralen en anti-stoffen. Een goede basis voor het verdere leven van de jonge grasparkiet.

Daarna nemen we de jonge grasparkiet voor een korte tijd dagelijks uit het nestblok en krijgt het wat aandacht. Het wordt in de handen gehouden. Dit is de eerste gewenning aan de mens: voor de jonge grasparkiet een ervaring dat een mens te vertrouwen is. Op deze wijze verwerven wij dus het vertrouwen van de

waar en concluderen dan dat de grasparkiet ziek is. Dit witte poeder is echter volkomen normaal: het ontstaat uit de kokertjes rondom nieuwe veren en is van nature aanwezig om het verenkleed waterafstotend te maken. Omdat het haast constant aangemaakt wordt, verliest de grasparkiet dit poeder en komt het in de omgeving. Het bekende oppoetsen door de grasparkiet is om het poeder over de veren te verspreiden en overtollig poeder te verwijderen.

jonge grasparkiet. Hierna gaat de jonge grasparkiet weer in het nestblok en zorgen de ouders weer voor hem of haar. Vanaf dat het jong drie weken is, is het reeds aan mensen gewend en kan de training starten.

Indien het jonge grasparkietje na een weekje nog wat angstig blijft en niet echt reeds wat aanhankelijk toont, geven wij het een kleine hoeveelheid handop-fokvoer door middel van een spuitje. Het krijgt dan voeding én aandacht, twee redenen om te wennen aan mensen. Elke dag wordt gedurende een iets langere tijd aandacht geschonken aan de jonge grasparkiet, er worden wat oefeningetjes gedaan zoals op de vinger zitten en overstappen op een andere vinger.

Wanneer de jonge grasparkiet een week of vijf is zal het uitvliegen: het verlaat het nestblok en is meestal te vinden op de bodem van de kooi. De ouders voeren het nog maar zo nu en dan. Na een paar dagen wordt de jonge grasparkiet bij de ouders weg gehaald. We controleren het gewicht dan dagelijks zodat we er voldoende van overtuigd kunnen zijn dat de jonge grasparkiet zelf voldoende eet

en drinkt en dus voor zichzelf zorgt. De jonge grasparkiet kan nu naar een nieuwe eigenaar die het tam maken moet vervolmaken door op een juiste manier met de grasparkiet om te gaan.

Een moment van bezinning

Dat betekent nogal wat. Niet alleen voor de grasparkiet, maar zeker ook voor de eigenaar. Een grasparkiet is weliswaar een kleine vogel maar heeft een nogal sterke snavel waarmee het goed bijten kan. Soms kan een grasparkiet nogal lawaai maken. En een tamme grasparkiet heeft extra aandacht nodig om tam te blijven.

Een grasparkiet leeft in het wild in grote kolonies. Een tamme grasparkiet ziet zijn huisgenoten als kolonie en moet dan ook de gelegenheid krijgen met die kolonie bezig te zijn. En hoe tam ook: wanneer de grasparkiet uit zijn kooi is moeten deuren en ramen gesloten blijven, gevaarlijke situaties voorkomen worden en de grasparkiet is niet zindelijk. Dus gezeten op de schouder laat de grasparkiet soms wat ontlasting vallen: op de kleren, op het tapijt, op de meubels.

Een man of een pop?

Voor wat betreft aanhankelijkheid en nieuwsgierigheid maakt het niet uit, beide geslachten zijn hierin gelijk bij grasparkieten. Het zoeken van een schouder om op te zitten, het zoeken van een ideale plaats buiten de kooi om alles eens goed te kunnen overzien, het vinden van iemand die eens lekker wil kroelen onder de vleugels, achter de nek of op de kop, daarbij is geen verschil tussen mannetjes en poppen.

Er zijn wel verschillen. Een man vraagt aandacht door geluid te maken. Mannen tonen soms "macho gedrag". Daarbij

staan de vleugels wat van het lichaam af, staat hij hoog op de poten, hij trippelt wat op en neer. Ondertussen fluit hij een deuntje, wat telkens herhaald wordt. Ook het tikken met de snavel op iets wat geluid maakt, zoals een blikje, hoort typisch bij mannen. Verbazing wekkend vaak gaan ze de voordeurbel, de telefoon of het magnetron signaal nadoen. Zelfs de deuntjes van andere vogels die ze horen gaan ze nadoen. Niet voor niets zijn "pratende" grasparkieten dan ook meestal mannen.

Poppen zijn wat gemoedelijker. Zij verliezen geen tijd met "macho of imponeer gedrag" en hebben meer behoefte aan partnerschap. Ze blijven dichter en langer bij mensen en zijn minder gauw afgeleid door voorwerpen waarmee ze willen gaan spelen. Zij vliegen minder snel op door plotselinge bewegingen of geluiden elders in de kamer. Ook maken poppen duidelijk minder kabaal en als ze al geluid willen maken dan is het minder in volume en minder aanhoudend.

Het geslacht van jonge grasparkieten is niet vast te stellen. Jonge grasparkieten hebben nog geen duidelijke gekleurde neusdoppen en pas na vijf tot zes maanden komen daar de definitieve kleuren te voorschijn. Dan pas is het geslacht vast te stellen.

Eén of twee tamme grasparkieten?

De tamheid van een grasparkiet is het gevolg van het feit dat wij hem of haar dwingen als enige grasparkiet in een kolonie van mensen te leven. Geven wij een tamme grasparkiet een andere grasparkiet als levensgezel, dan neemt over het algemeen de tamheid ten opzichte van mensen sterk af. Het isoleren van soortgenoten is onze keuze

en dus moeten we dan wel zorgen voor voldoende compensatie in de vorm van onze aandacht en verzorging. Die verantwoordelijkheid heeft de eigenaar

van één tamme grasparkiet voor de rest van het leven van de (tamme) grasparkiet, en die worden vaak wel vijf tot tien jaar oud.

De eerste periode met een tamme grasparkiet

Een jonge grasparkiet, aan handen van mensen gewend, is bijzonder op de verzorger(s) gesteld. Het is gewend geweest aan verzorging door mensen, kreeg soms zelfs van tijd tot tijd wat voeding van mensen en heeft op een gegeven moment door gekregen dat zelfstandig eten ook mogelijk was. Dan komt er een kritische tijd: want waarom heeft een jonge grasparkiet nu nog verzorger(s) nodig? De wereld (kamer) kan de grasparkiet nu zelf verkennen door rond te vliegen, te wandelen over kasten en ander meubilair of misschien wel over de grond. Het is dus belangrijk dat er in deze periode een goede omgang tussen de jonge, tamme grasparkiet en de verzorger(s) is om zodoende een goede basis te leggen voor een levenslange band van wederzijdse vreugde gebaseerd op vertrouwen.

Een naam

Het mag raar klinken, maar een naam is van belang. Spoedig zal de grasparkiet door hebben dat er aandacht komt als een bekende klank klinkt. Gebaseerd op jarenlange ervaringen van vele vogelliefhebbers is gebleken dat een korte tweelettergrepige naam met twee verschillende klinkers het beste aanslaat. Dus een "ie-o", een "a-o" of bijvoorbeeld een "u-ie" klank is goed herkenbaar voor een parkiet. Gebruik die naam altijd als er contact gemaakt wordt met de grasparkiet en herhaal die naam veel. Let er op dat grasparkieten snel doorhebben dat korte, felle woorden, snel en met enig volume gesproken, "gevaar" betekenen

en dat zacht en rustig gesproken zinnen "geen gevaar" betekenen. Grasparkieten reageren op de stemming van diegene die hen aanspreekt en handelen daar ook naar.

Schouder en hoofd

Van nature zal een grasparkiet vrijwel altijd op het hoofd van iemand willen gaan zitten. Dat is immers een hoge plek en dat is veilig: de omgeving kan zo goed in de gaten worden gehouden. Wanneer dit gedrag ongewenst is dan moet in het begin de grasparkiet direct aangeleerd worden op de schouder te gaan zitten. Er moet een vinger aangeboden worden als opstapje en wanneer de grasparkiet overstapt brengen we de hand langzaam naar de schouder en laten de grasparkiet daarop overstappen. Ondertussen moeten we praten, zacht en rustig, naam gebruiken, om de grasparkiet erop te wijzen dat we liever de schouder aanbieden als zitplaats. En deze handeling blijven herhalen en nooit boos worden. Ook anderen, huisgenoten en gasten, moeten dezelfde handeling (laten) uitvoeren want wanneer we dit gedrag niet willen moeten we het nooit accepteren.

In feite geldt dit voor elk gedrag van grasparkieten wat niet geaccepteerd kan worden en bedenk altijd: aanleren is eenvoudiger als afleren. Goed gedrag dus altijd belonen door geruststellend praten, wat aaien of wat lekkers aanbieden. Verkeerd gedrag rustig herstellen door direct te verbeteren en dan belonen.

Uit de kooi

Wanneer het tijd is om de grasparkiet uit de kooi te laten dan moet vanaf het begin hiervoor een standaard procedure worden aangehouden. Zomaar het deurtje open zodat de grasparkiet er zelf uit kan komen is een onjuiste handeling. Willen we bijvoorbeeld alleen maar even in de kooi zijn om wat voer te vervangen dan is dat voor een signaal in de vorm van "deur open - eruit". En dat is dan net even ongewenst, de grasparkiet moet direct weer de kooi in en de tamme grasparkiet snapt er niets meer van. Welke procedure gebruikt wordt is feitelijk onbelangrijk, als het maar altijd een zelfde is en ook altijd beloond wordt met een tijdje verblijf buiten de kooi. Een goede methode is de hand in de kooi brengen, een vinger als opstapje laten gebruiken, rustig praten, naam gebruiken en de grasparkiet naar de plek brengen waar het verblijf buiten de kooi altijd mag beginnen: op een schouder, op een klimboom, op tafel of waar dan ook. Altijd hetzelfde, regelmaat!

Buiten de kooi

Jonge grasparkieten gaan op verkenning buiten de kooi en kunnen dan dingen doen die niet acceptabel zijn: aan planten zitten, in de gordijnen gaan hangen, aan kaarsen gaan knabbelen. Laat de grasparkiet direct weten dat die handeling niet acceptabel is: niet door te schreeuwen, niet door slaande bewegingen te maken en niet door doeken te gaan gooien. Maar door de aandacht van de grasparkiet te trekken: de naam gebruiken, een opstapvinger aan te bieden en de grasparkiet naar een acceptabele plaats te brengen, bij voorkeur de plek waar ook het verblijf buiten de kooi normaal begint. De aandacht van de grasparkiet afleiden door iets anders te gaan doen kan helpen bij herhalend ongewenst gedrag. Een

speeltje aanbieden, wat lekkers geven of wat kroelen of aaien verlegt de aandacht.

Aaien, kroelen

De meeste tamme grasparkieten vinden het heerlijk als ze over de kop geaaid worden, of onder de vleugels, over de borst. Denk er daarbij aan dat een hele hand vanaf boven als bedreigend kan worden gezien, dus houdt alle bewegingen rustig en langzaam. Gaat een grasparkiet gezeten op een schouder of hand zichzelf verzorgen en oppoetsen dan is dat een bewijs dat de grasparkiet zich op zijn gemak voelt. Vastpakken met volle hand vinden de meeste grasparkieten niet fijn, voorkom dat zoveel mogelijk.

De kooi in

Volg weer een procedure: praat, gebruik de naam, biedt de opstapvinger aan, aai eventueel nog eens en breng de grasparkiet weer naar de kooi. Ga nooit jagen en gebruik geen en nooit een vangnet. Probeer het zonodig enige minuten later nog eens. Wordt nooit boos, schreeuw niet, maak geen abrupte, laat staan slaande, bewegingen, kortom: wordt niet agressief. Blijf kalm, rustig, praat, gebruik de naam: dan vertrouwt de grasparkiet zijn verzorger(s) en is en blijft er een goede relatie.

Gedrag in de kooi

In de vrije natuur zijn grasparkieten in kleine of grotere kolonies de hele dag bezig met het zoeken van eten en water en zijn alert op allerhande gevaren. Tussen de bedrijven door nemen ze rust wanneer maar mogelijk. Ze lijken veel en vaak te slapen, maar dat is altijd maar kort. Een tamme grasparkiet in een kooi hoeft niet op zoek naar water en eten. Net als in de vrije natuur zal ook een tamme grasparkiet gedurende de hele dag voedsel en water tot zich willen

nemen. Snel zal de tamme grasparkiet door hebben dat in de kooi er sprake is van een veilige omgeving: alert zijn op gevaar is niet zo noodzakelijk. Maar wat dan te doen gedurende de hele lange dag? Verveling is het ergste wat een tamme parkiet kan overkomen. Alleen maar rusten, slapen en eten is niet bevordelijk voor het welzijn van de vogel. Zwaarlijvigheid, een bepaalde mate van agressiviteit en bijvoorbeeld veren plukken kunnen hiervan het resultaat zijn. Spelen en speelgoed aanbieden is dus belangrijk.

Regelmaat

Zoals ook het geval is met andere huisdieren als honden en katten is een grasparkiet erg gesteld op regelmaat. Wanneer schoon water en nieuw voer elke dag weer op dezelfde tijd aangeboden wordt dan zal de grasparkiet hier op reageren. Wanneer de eerste tekenen van deze handelingen zichtbaar zijn, dan zal de grasparkiet actiever worden, wellicht zijn zangtalenten gaan gebruiken en direct na het verstrekken van het nieuwe voer zich eraan te goed gaan doen. Zo ook de dagelijkse periodes dat de grasparkiet buiten zijn kooi mag verblijven. Als dat bijvoorbeeld altijd is op het moment dat op TV de dagelijkse soap-serie start dan zal de grasparkiet prompt vragen om aandacht wanneer het eens juist op dat moment vergeten wordt.

Regelmaat is ook belangrijk om bepaalde onhebbelijkheden juist te voorkomen. Mag bijvoorbeeld de grasparkiet altijd uit zijn kooi tijdens of direct na het avondeten van de familie, dan zal dat in eerste instantie leuk lijken. De grasparkiet zal op tafel op zoek gaan naar wat eetbaars en zich bijvoorbeeld vermaken met wat aardappelkruim of rijstkorrels, soms tot grote hilariteit van

diegenen die aan tafel zitten. Maar op een bepaalde dag zijn er gasten en is iedereen aan tafel verschenen in fraaie kleren. En dan mag de grasparkiet niet uit z'n kooi. De parkiet snapt dat echt niet en zal rumoerig om aandacht vragen.

Ook is regelmaat belangrijk voor de verzorger(s). Er moet sprake zijn van een bepaalde routine. Op het moment dat de grasparkiet uit zijn of haar kooi mag, moet eerst vastgesteld worden of alles veilig is. Zijn deuren en ramen gesloten? Staan er geen bakken met afwaswater of gevulde emmers? Zijn we niet net wat aan het koken? In principe mag de deur van de kooi pas open als zeker is dat alles voor de parkiet veilig is. Rondkijken dus, omgeving controleren, dan pas het deurtje openen! Dit moet gewoon routine worden.

Uitkijken met regelmaat en routine

Bepaalde routine's kunnen ook juist gevaarlijk zijn. Men kan zo wennen aan de aanwezigheid van de grasparkiet op de schouder dat we gewoon vergeten dat er een zit. En dan lopen we prompt, zonder erbij na te denken, zomaar ineens naar buiten. Grote kans dat de grasparkiet, hoe tam ook, de vleugels uitslaat en de omgeving eens gaat verkennen. Een buitenleven voor een grasparkiet mag aantrekkelijk lijken, maar we moeten niet vergeten dat een tamme grasparkiet nooit geleerd heeft om op zoek te gaan naar voedsel. Overleven buiten, hoewel de weersomstandigheden dat niet uitsluiten, is dus bijna uitgesloten. De kans is groot dat de grasparkiet ergens "aanvliegt", een tehuis zoekt hij andere mensen. Het is van belang de gegevens op de vaste pootring te noteren en goed te bewaren. Deze gegevens kunnen de schakel zijn wanneer de herkomst van de grasparkiet wordt

gezocht. Via de bondsgegevens kan men bij de kweker terecht komen en via de kweker weer bij de eigenaar van de grasparkiet.

Geen regelmaat

Het is dus goed voor een grasparkiet een bepaalde regelmaat routine aan te houden. De grasparkiet zal daar op reageren, weet wanneer er nieuw eten komt bijvoorbeeld. Maar ook "geen regelmaat" is belangrijk. Bij voeding bijvoorbeeld, of het verstrekken van speeltjes. Voeding moet gevarieerd zijn. Een grasparkiet moet nieuwsgierig zijn als er nieuw voedsel gegeven wordt. Zo in de trand van "eens kijken wat vandaag de pot schaft". Is elke dag het aanbod hetzelfde dan kan er een reactie komen van "alweer hetzelfde, dat komt straks wel". Variëren dus in soort groenvoer, in lekkernijen zoals knabbelstaafjes. Ook speelgoed moet van tijd tot tijd vervangen worden. Elke dag spelen met hetzelfde belletje kan vervelen. Een nieuw model of kleur belletje of spiegeltje is toch veel leuker? Na verloop van tijd dan weer het oude belletje terug en de grasparkiet heeft weer wat "nieuws" om te spelen. Hierbij dus geen regelmaat aanhouden is belangrijk voor het welzijn van de tamme grasparkiet.

Waarschuwing

Een grasparkiet is sterk met z'n snavel en kan bepaalde speeltjes snel kapot maken. Het is dus van belang stevig speelgoed aan te bieden of juist "speelgoed" wat kapot kan en mag. Lege doosjes zijn aantrekkelijk. Maar ook met een pinda in de dop of een gespleten, halve walnoot kan een grasparkiet leuk spelen en het is nog lekker ook.

Hoewel niet duidelijk bewezen kunnen een aantal huishoudelijke artikelen en handelingen soms schadelijk voor vogels

zijn. We moeten er dus maar van uitgaan dat ze schadelijk zijn en de vogel op voorhand hiervoor beschermen. Een teflon gecoate pan op hoog vuur zonder dat er boter of olie is gebruikt kan bepaalde dampen doen vrijkomen die dodelijk kunnen zijn voor vogels. Denk hieraan bij gourmetten, in geval van open keukens of wanneer de kooi van de parkiet in of dichtbij de keuken staat. Zogenaamde continue luchtverfrissers en insecticides (plug-ins, apparaatje in stopcontact) zijn door hun constante afgifte niet bevorderlijk voor vogels. Niet doen dus. Maak hier een gewoonte van, een regelmaat. Ook (sigaretten)rook is niet prettig voor een grasparkiet. Denk hieraan bij verjaardagen en dergelijke festiviteiten. Het is dan aan te bevelen de kooi elders in het huis te zetten.

Tamme grasparkieten bezighouden

We moeten een tamme grasparkiet bezighouden. Het is een natuurlijk gedrag dat vaak kleine hoeveelheden voedsel gegeten wordt en dat er vaak korte slaapjes zijn. Maar als er niets anders wordt er alleen maar gegeten en geslapen. Dat is niet goed voor het welzijn: de grasparkiet wordt lusteloos, ongeïnteresseerd, kan te vet worden, veren gaan plukken. Of juist over-actief zijn: veel schreeuwen, aandacht vragen, proberen te vliegen in de te kleine kooi of een herhalend, repeterend vreemd gedrag vertonen zoals continu hetzelfde rondje lopen.

Voeding

Het basisvoer, de zaadmengeling, moet altijd van het zelfde, goede merk en soort zijn. Alle andere voeding, zoals eivoer, groenten, fruit en dergelijke moet juist zoveel mogelijk gevarieerd worden. Het kan zijn dat de grasparkiet bepaalde dingen helemaal niet zal eten. Blijf

variëren en uitproberen. Verschillende soorten voeding zoals een stukje appel, een radijsje, een dennenappel, een rood pepertje, een slaboon, een stukje mais of een wortel worden niet alleen gezien als voedsel maar ook als speelgoed. Eten wordt dan ook spelen en de grasparkiet is bezig. Dat is ook het geval met trosgierst, een kers of een aardbei, een halve walnoot of een pelpinda. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling al deze lekkernijen in één keer aan te bieden, maar te variëren: elke dag wat anders.

Noodzakelijke zaken als sepia, mineralenblokjes, grit en kiezel zijn niet alleen nuttig voor de mineralen huishouding maar houden de grasparkiet ook bezig. Daarnaast slijpt het de snavel en krijgt de maag de noodzakelijke middelen om het voer te vermalen.

Zoals al aan de orde geweest zijn bij dierenspeciaalzaken dan ook nog allerhande knabbelstaafjes verkrijgbaar. Ook deze zijn weer nuttig en leuk tegelijkertijd. Bepaalde toevoegingen zullen door de grasparkiet erg lekker gevonden worden. Ook hiervoor weer: niet elke dag aanbieden want dan wordt de voeding te eenzijdig.

Speelgoed

Een grasparkiet heeft een sterke snavel en kan daarmee aardig slopen. Speelgoed moet dus stevig genoeg zijn of juist kapot mogen gaan. Veel grasparkieten schommelen graag en veel, een schommel zou dan ook een standaard attribuut in de kooi kunnen zijn.

Klimmen en klauteren doen grasparkieten ook graag. Een stuk sisaltouw in de kooi kan een extra klauter object zijn. Let er op dat er geen lussen ontstaan: dit kan als een strop gaan

functioneren. Een spiegel, mits stevig, kan in de kooi opgehangen worden. Een grasparkiet zal in een spiegel niet zichzelf herkennen maar denken dat er een andere grasparkiet aanwezig is. Dit kan koddige momenten opleveren. Mocht de grasparkiet echter broeds zijn dan kan een spiegel ook een negatieve uitwerking hebben: de grasparkiet wordt verliefd op het spiegelbeeld en kan wat agressiever ten opzichte van de verzorger(s) worden. En een mannetje “voert” zijn spiegelbeeld, een spiegelkje “kotst” hij dan onder. Verwijder dan (tijdelijk) de spiegel.

Belletjes wekken ook altijd de aandacht: het maakt geluid en een grasparkiet kan dan tot in de treure hiermee gaan spelen. Dit tot ergernis van de omgeving. Ook hier is weer van toepassing: haal het belletje af en toe een tijdje weg. Komt het belletje op een dag weer terug in de kooi dan heeft de grasparkiet weer wat "nieuws" om mee te spelen. Afwisselen dus.

Takjes van wilgen of fruitbomen zijn ook welkome speeltjes. Sommige grasparkieten zullen sommige takjes volkomen versnipperen en er uren mee bezig zijn. Ook hier weer: niet elke dag een nieuw takje want dan gaat de interesse van de grasparkiet verloren. Doosjes zoals ook eierdoosjes kunnen volkomen verscheurd worden en ook hiermee kan een grasparkiet zich uren vermaken.

Baden en veerverzorging

Elke dag zal een grasparkiet aandacht besteden aan de verzorging van de veren. Na een bad of een sproeibeurt wordt de grasparkiet wel gedwongen dat te doen. Dus ook dit is een aardige bezigheid voor een grasparkiet.

Het verstrekken van badwater verdient

aandacht. Een grasparkiet welke verzot is op baden, zal direct na het vinden van vers badwater, wat natuurlijk op een aangename temperatuur moet zijn, een bad nemen. En vervolgens moet de vogel opdrogen en dat kost tijd. Dus: niet vlak voor de nacht een bad aanbieden. En ook niet in de volle zon of wanneer er sprake is van tocht. Overigens gaat niet elke grasparkiet graag in bad, er zijn er die er zelfs een hartgrondige hekel aan hebben. Een alternatief kan zijn het besproeien of benevelen met een plantenspuit. Denk er hierbij aan geen plantenspuit te gebruiken waarin weleens bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt. En ook dat de plantenspuit gevuld is met vers, op

aangename temperatuur gebracht water. Test ook eerst de plantenspuit op de verneveling zodat er geen sprake is van een harde en gerichte straal.

De plaats van de kooi

Ook de plaats van de kooi kan bevorderlijk zijn voor het bezighouden van de grasparkiet. Indien er veel te zien is in de kamer zal dat de aandacht opeisen. Geluiden zijn interessant. Het is een aanbeveling dat er een radio aan is in de kamer wanneer de grasparkiet alleen in de kooi in de kamer aanwezig is.

Kortwieken

Vogels hebben vleugels nodig

Vogels hebben vleugels om te vliegen. Kortwieken is het inkorten van enige veren van de vleugels waardoor de vogel niet meer of aanzienlijk slechter kan vliegen. In eerste instantie lijkt het er daarom op dat kortwieken een onnatuurlijke handeling is. Kortwieken is een tamelijk eenvoudige handeling en pijnloos voor de vogel.

Inderdaad bieden de vleugels een vogel de mogelijkheid om te vliegen. En vliegen doen vogels om zich te verplaatsen. In de vrije natuur moeten vogels de hele dag bezig zijn met het verzamelen van voedsel en water en daarbij moeten ze zich steeds ervan bewust zijn dat er op hen gejaagd wordt. Ze moeten dus in het geval van gevaar kunnen vluchten.

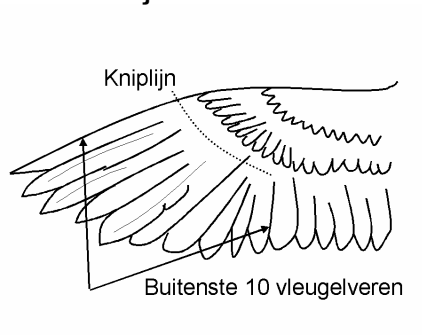
Grasparkieten in de natuur leven het grootste deel van het jaar in kleine kolonies en zwerven over een groot gebied op zoek naar voedsel en water. Vanaf hoge plekken overzien ze de

omgeving en als veilig lijkt gaan ze in die omgeving wat eten of drinken. Bij onraad vliegen ze weg. Doordat grasparkieten kunnen vliegen kunnen ze nestgelegenheden gebruiken op wat hoger gelegen plaatsen, veilig voor vele nestrovers. In de natuur hebben ze dus hun vleugels nodig. Een gekortwiekte grasparkiet zou in de natuur weinig kans maken te overleven. De grasparkiet zou al snel het slachtoffer kunnen worden van een ander dier die er een smakelijk hapje in ziet.

Een tamme grasparkiet moet ook kunnen vliegen

In gevangenschap hoeft een grasparkiet niet op zoek naar eten en drinken. Immers, dat geeft zijn of haar verzorger in de voer- en waterbakjes. In de kooi is een tamme grasparkiet tamelijk veilig, geen enkel ander groter dier welke uit is op het leven van de grasparkiet kan in de kooi komen. Daarbij is een kooi een enorme beperking voor de actie radius van de grasparkiet. Van stok naar stok

vliegen is heel wat anders dan van boom tot boom in de vrije natuur.

Maar tamme grasparkieten laten we ook geregeld uit de kooi. De grasparkiet komt dan in een groter leefgebied, is niet meer beschermd door de tralies van de kooi. Zou een tamme grasparkiet in het geheel niet meer kunnen vliegen dan zouden gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. De parkiet kan zich niet snel genoeg in veiligheid brengen bij onraad, bijvoorbeeld de nadering van een kat. Of de grasparkiet schrikt op het moment dat hij of zij op een hoogte van zeg anderhalve meter zit en valt naar beneden. Ook een tamme grasparkiet moet dus kunnen vliegen, maar niet zo goed als in de vrije natuur noodzakelijk is.

Beperking van vliegvermogen is veiligheid

Een tamme grasparkiet die goed kan vliegen is vrijgelaten in een kamer niet in veiligheid. De talloze keren dat een grasparkiet zich te pletter vliegt tegen een raam hadden voorkomen kunnen worden. De vele tamme grasparkieten die plotseling de vrijheid krijgen omdat ze een open raam of deur tegenkomen hebben buiten geen enkele kans tot overleven. Ze zijn niet gewend zelf voor voedsel te moeten zorgen, kennen de gevaren in de vrije natuur niet, ze zijn kansloos daar buiten.

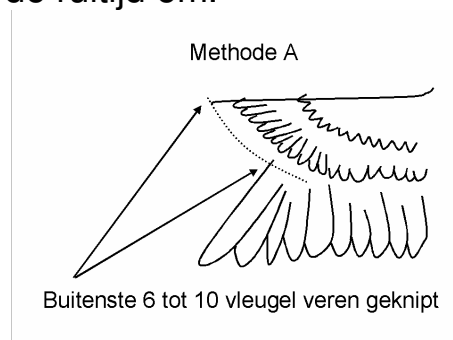
Een tamme grasparkiet waarvan het vliegvermogen is beperkt door het zogenaamde kortwieken is dus min of

meer beschermt tegen zichzelf. Een op de juiste wijze gekortwiekte grasparkiet kan nog steeds vliegen, maar beperkt. Snelheid en hoogte maken is niet goed mogelijk. Dus met een hoge snelheid vliegen tegen een raam is niet meer mogelijk. Vallen van grotere hoogtes is geen probleem: de grasparkiet kan zich redden en valt niet het borstbeen kapot. Komt er plotseling een kat om de hoek dan kan de grasparkiet zich in veiligheid brengen. En ontkomt de grasparkiet door een open deur of raam dan kan de grasparkiet buiten niet snel weg komen en hoog in grote bomen gaan zitten. Eenvoudig is de grasparkiet dan op te sporen en te vangen.

En, een in vliegen beperkte tamme grasparkiet zal dit snel in de gaten hebben en zich nog meer tevreden stellen met het in de buurt blijven van de verzorger(s). Het aanleren van truckjes, zelfs het aanleren van enige woordjes en het nafluiten van allerhande deuntjes zal met een gekortwiekte vogel veel eenvoudiger zijn.

Kortwieken is niet definitief

Kortwieken, dus het inkorten van enige veren van de vleugels, is niet definitief. Normaal gesproken gaat een grasparkiet één tot tweemaal per jaar in de rui. Gedurende de rui wisselt een grasparkiet van veren. Elke veer valt uit en wordt vervangen door een nieuwe. Een veer die tussentijds verloren wordt kan zelfs vervangen worden door een nieuwe buiten de ruitijd om.

Dus: op een goed moment komen er nieuwe veren in de plaats van de ingekorte veren en kan de gekortwiekte grasparkiet weer vliegen. Heel vaak kan het zelfs voor komen dat één nieuwe veer op de plaats van een ingekorte het vliegvermogen weer bijna geheel herstelt. Wanneer dus blijvend het vliegvermogen van een tamme grasparkiet moet worden beperkt moet de verzorger zeer geregeld de status en de conditie van de vleugels controleren en zonodig ingrijpen. Is de noodzaak van het kortwieken niet meer aanwezig en wordt er niet door de verzorger ingegrepen dan kan de grasparkiet op een goed moment weer goed vliegen omdat alle ingekorte veren van de vleugels zijn vervangen door nieuwe.

De methodes van kortwieken

Kortwieken is dus het inkorten van enige veren van de vleugels. Op de tekening op de vorige pagina is een intakte uitgeklapte vleugel te zien. Ook is de kniplijn aangegeven. De veren moeten dus afgeknipt worden net onder de lijn welke bepaald wordt door de verenlaag net boven de onderste, buitenste veren. Het knippen dient te gebeuren met een scherpe schaar, een tangetje, of een nagelknippertje. Het is belangrijk dat de veren goed en scherp worden afgeknipt omdat anders de uiteinden kunnen irriteren wanneer de grasparkiet de vleugels langs het lijf houdt.

Er zijn twee methoden om te kortwieken. In beide methoden moeten beide vleugels worden behandeld anders ontstaat er onbalans bij de grasparkiet indien er toch wat vliegbewegingen worden uitgevoerd. En onbalans kan weer gevaarlijk zijn. De grasparkiet kan zijn richting niet goed behouden of valt schuin naar beneden.

Methode A

Methode A gaat uit van het wegknippen van zes tot tien veren te beginnen bij de meest buitenste. Het is hierbij aan te bevelen eerst aan beide kanten zo'n vijf tot zes veren weg te knippen en dan de parkiet op de hand te nemen en hem dwingen een stukje te gaan vliegen. Maakt de grasparkiet daarbij de indruk nog steeds goed te vliegen en goed ook hoogte te kunnen maken dan is het wegknippen van nog een veer aan beide zijden noodzakelijk. En dat kan dan herhaald worden indien nodig. Knip nooit meer dan de buitenste tien veren. Ervaring leert dat zeven tot acht veren over het algemeen voldoende zijn.

Het knippen van de veren is voor de parkiet pijnloos. Het is te vergelijken met haren en nagels knippen bij mensen. Het spreiden van de vleugels is nog het meest belastende voor de grasparkiet. Het beste is het kortwieken met twee personen uit te voeren waarbij een persoon de grasparkiet vasthoudt en de vleugel uitklapt en de andere persoon de veren knipt.

Heel soms kan er een bloeding waargenomen worden. Erg nieuwe veren worden namelijk nog van bloed voorzien en de schacht bevat dus bloed. Mocht dit worden gezien dan is een eenvoudige behandeling noodzakelijk. Het bloeden kan worden gestopt door er wat verbandspray op te spuiten. Ook kan wat meel of bloem op de bloedende plek worden aangebracht. Het bloeden zal dan snel stoppen.

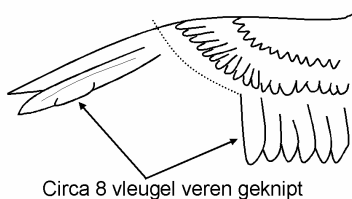
Een volgens methode A gekortwiekte grasparkiet kan voldoende vliegen maar niet zeer snel en kan geen hoogte maken. Het is wel duidelijk zichtbaar dat de grasparkiet is gekortwiekt. Bij het dragen van de vleugels langs het lijf zal

direct opvallen dat de vleugels korter zijn dan voorheen.

Methode B

Dit is duidelijk minder zichtbaar wanneer methode B wordt gebruikt. Zoals aangegeven in de tekening op deze pagina blijven de buitenste twee veren aanwezig en worden de volgende zes tot acht veren ingekort. Hierbij wordt dezelfde kniplijn aangehouden als bij methode A.

Methode B

Ervaring leert dat grasparkieten die gekortwiekt zijn volgens de methode B over het algemeen nog redelijk vliegen. Vaak zal het dan toch nog noodzakelijk zijn ook de buitenste twee veren in te korten om het vliegvermogen voldoende te beperken. En uiteindelijk zijn dan feitelijk te veel veren ingekort, namelijk zo'n tien stuks.

Dus methode B is visueel aantrekkelijker maar vaak minder effectief. Dit is ook erg afhankelijk van het karakter van de desbetreffende grasparkiet. Er zijn grasparkieten die bij het waarnemen van de geringste reductie van het vliegvermogen al direct ook niet meer wensen te vliegen. Deze grasparkieten kunnen dan volgens methode B worden

De eerste uren en dagen.....

U heeft uiteraard goed nagedacht over de aanschaf van uw handtamme, jonge grasparkiet bij Valkparkietenjwekerij "de Valk". U heeft wellicht enige weken of zelfs maanden moeten wachten nadat u

behandeld.

Er zijn ook grasparkieten die koste wat het koste willen blijven vliegen. Zulke grasparkieten moeten worden behandeld volgens methode A en soms zelfs wel met tien ingekorte veren per vleugel voordat ze het vliegen willen beperken.

Onderhoud van het kortwieken

Zoals reeds eerder aan de orde geweest moet de verzorger geregeld de status van het kortwieken controleren. Nieuwe veren moeten weer worden geknipt. Wacht hiermee tot de veer voldoende uitgegroeid is en op de kniplijn geen bloed meer in de schacht heeft. Of er bloed in de schacht aanwezig kan eenvoudig worden gezien, de schacht is dan donkerder gekleurd dan normaal.

Valkparkietenkwekerij "de Valk" raadt kortwieken van tamme grasparkieten sterk aan. Niet alleen wordt de relatie tussen verzorger(s) en de tamme grasparkiet veel beter, er hoeft immers nooit meer achter de grasparkiet te worden gejaagd als die niet terug wil in de kooi bijvoorbeeld, maar is ook veiliger voor de parkiet. Een gekortwiekte grasparkiet zal zich niet te pletter vliegen tegen ramen, zal na ontsnapping naar de buitenwereld veel eenvoudiger terug te vinden zijn en kan zich toch uitstekend redden in geval van nood.

besloten had een grasparkiet aan te schaffen. U heeft waarschijnlijk voor het besluit tot aanschaf en in de periode waarin u moest wachten op de beschikbaarheid het een en ander

gelezen in boekjes en op internet over grasparkieten. U denkt dus het een en ander te weten.

En dan is het eindelijk zover. U beschikt nu over een jonge, handtamme grasparkiet. Uit ervaring weten wij dat u nu gaat twifelen. Twifelen of de grasparkiet het wel goed doet, of u het wel goed doet, of de grasparkiet wel doet wat u wilt dat de grasparkiet doet. U vraagt zich af of de grasparkiet niet te veel slaapt, te weinig eet, wel drinkt, wel gezond is. Daarom is in dit hoofdstuk in dit boekje opgenomen. Zodat de antwoorden op de eerste vragen in de eerste dagen nog eens nagelezen kunnen worden. Ons motto: bij twijfel bellen!!!

Waarom kreeg ik het grasparkietje in een donker doosje mee?

Een jonge grasparkiet van een week of zes kan nog maar sinds kort vliegen en heeft nog weinig van de wereld gezien. Hij of zij kan nog maar sinds kort op een stok zitten. Vervoer in een kooi is daarom niet verstandig. In een donker doosje kan de jonge grasparkiet niet onrustig gaan vliegen, niet van de stok vallen en niks zien van de veranderende wereld om hem of haar heen. En het is niet zielig. In feite heeft uw jonge grasparkiet een aantal weken in de nestkast gezeten: ook een donker hokje met weinig mogelijkheden tot het uitslaan van vleugels, laat staan van een stok vallen. Een jonge grasparkiet zal daarom het verblijf in het doosje helemaal niet als "naar" ervaren.

Kan de grasparkiet het eten en het water wel vinden?

Het werd door ons u aangeraden wat voer en water op de bodem van de kooi te zetten, naast de normale plaats voor voer- en watervoorziening. Waarom?

Wel, van nature zoekt een grasparkiet voer op de grond. Ook in de natuur zoeken wilde grasparkieten hun voer op de grond. Dus als uw nieuwe parkiet de normale voer- en waterbakjes of flesjes niet kan vinden, zal hij of zij als vanzelf eens op de bodem gaan kijken. Een parkiet kan een flink aantal uren zonder water, maar zonder voer maar een beperkte tijd. Een vogel, dus ook een grasparkiet, neemt eigenlijk de hele dag steeds kleine hoeveelheden voer tot zich. Zodra u waarneemt dat de grasparkiet voer tot zich neemt uit het "normale" voerbakje, kan het voer en het water op de bodem achterwege blijven.

Waarom is trosgierst de eerste dagen belangrijk?

Jonge grasparkietjes welke net de nestkast van hun ouders verlaten hebben, eten vaak het eerst trosgierst. Dit is eenvoudig voor hen, trosgierst is tamelijk eenvoudig te pellen (het kaf verwijderen) en ze zullen de smaak snel herkennen omdat ook de ouders hem of haar veel met trosgierst gevoerd hebben. Dus uw jonge grasparkietje kent trosgierst goed en zal dit daarom ook onder de nieuwe omstandigheden eten. Overigens raden wij u aan na verloop van tijd, zeg na een week of twee, trosgierst niet meer dagelijks te verstrekken. Veel grasparkieten eten zo graag trosgierst dat zij geen ander voer meer tot zich nemen. Dat zou veel te eentonig zijn. Het is daarom beter trosgierst maar een- of tweemaal per week te geven en een klein stukje trosgierst te gebruiken als beloning bij het verblijf buiten de kooi, bij oefenen van een of ander. Gewenst gedrag zoals het aanleren van een deuntje, een woordje en dergelijke.

Slaapt een grasparkietje veel en vaak?

Een jonge grasparkiet doet eigenlijk maar

drie dingen: observeren, eten en slapen. Van eten en observeren worden ze moe, waarna een slaapje weer op zijn plaats is. Dus een jonge grasparkiet slaapt best veel. Overigens is het niet altijd duidelijk dat een grasparkietje slaapt want het doet de ogen niet altijd dicht. U zult best weleens waarnemen dat u denkt dat de grasparkiet rustig zit en de boel in de gaten houdt en dat de grasparkiet plotseling opschrikt als u dicht in de buurt bent. Het grasparkietje heeft u dan gewoon niet horen of zien aankomen omdat het sliep.

Waarom niet te veel speelgoed geven?

Te veel speelgoed is, net als bij kinderen, niet goed. De grasparkiet kan niet kiezen, weet niet waar aan te beginnen of heeft zelfs geen ruimte meer in de kooi om eens lekker te bewegen. Het is veel beter speelgoed af te wisselen, bijvoorbeeld elke week wat anders.

Hoe hou ik mijn grasparkiet tam, hij bijt.....?

Het is belangrijk te weten dat, net als bij honden, er geen valse grasparkieten zijn. Als een grasparkiet bijt, is er angst, geen begrip of simpel geen zin om te voldoen aan de wens van de persoon die iets met of van de grasparkiet wil. Honden worden vals als er tegen hun zin iets van hen verlangd wordt. Zo ook bij grasparkieten. Dus bedenk: benader uw grasparkiet rustig, maak geen abrupte bewegingen, praat, doe alles vol zelfvertrouwen zonder angst te tonen. Ga niet schreeuwen, slaan, met theedoeken gooien. Doe alleen wat de grasparkiet op dat moment wil of toelaat.

Belangrijk: hoe voorkom ik dat mijn grasparkiet gaat “krijzen”?

Met name grasparkiet mannen gebruiken

hun “stem” om contact te hebben of te zoeken met “hun” kolonie. Zeker als de rest van de kolonie uit het zicht is, gaan ze krijzen om te proberen weer contact te krijgen. Dit gedrag kan ook een grasparkiet in de huiskamer gaan vertonen. Dit is zeer ongewenst en moet voorkomen worden!

Wat een verzorger en de overige huisgenoten beslist niet moeten doen is antwoorden naar een grasparkiet die (alleen) in de kooi en/of alleen in een kamer is en om aandacht vraagt door hard te fluiten, te roepen of te krijzen. Dit gedrag moet, zeker in het begin, tot de volle 100% genegeerd worden. Altijd, door iedereen! Dus ga niet roepen in de gang, op de trap, in de keuken naar de grasparkiet!

Geen zichtcontact met de grasparkiet? Dan ook niet praten, roepen, fluiten, zingen, etc. tegen, met of naar de grasparkiet! In het begin wordt het heel leuk gevonden dat wanneer iemand in een andere kamer de grasparkiet roept, de grasparkiet dan antwoord geeft! Maar op een goed moment roept de grasparkiet altijd als eerste, hard, aanhoudend, vaak en veel. En dat tot dat we aandacht geven, de grasparkiet uit de kooi laten, etc. En dat kan natuurlijk niet altijd op het moment dat de grasparkiet dit wil. En dan vinden we dit gedrag niet leuk meer. Maar we hebben het wel eerst aangeleerd! En afleren is veel moeilijker dan aanleren. Let op dit gedrag!

Hoe kan ik zien dat de grasparkiet ziek is?

Het duidelijkste signaal in deze is dat de grasparkiet “bol” zit: het lijkt wel of de vogel zichzelf opgeblazen heeft. Alle veren liggen niet meer glad langs het lijf. De ogen zijn niet helder maar veel gesloten en wanneer open wat flauwtjes,

dof. Vaak zit een zieke vogel ook niet op de stok, maar op de bodem. De grasparkiet reageert, wanneer aangesproken, niet of nauwelijks en kan minder gaan eten en drinken. Ook kan de ontlasting heel anders zijn dan normaal: let op de kleur en de structuur. Eerste hulp: warmte! Raadpleeg zonodig een dierenarts maar maak zeker dat deze arts ervaring heeft met vogels. Vervoeren van de grasparkiet naar een dierenarts is in veel gevallen in dit stadium niet raadzaam tenzij de arts aangeeft bloed of

veren te willen afnemen ter onderzoek. Aan een zieke grasparkiet kan een dierenarts ook alleen maar waarnemen dat het "bol" zit en dus ziek is.

Bij twijfel: bellen!!! Wanneer u twijfelt over uw eigen gedrag ten opzichte van, of het gedrag van uw grasparkiet, kunt u uiteraard met ons contact opnemen. Bel of e-mail voor een, uiteraard wel vrijblijvend, advies.

Wat mag mijn grasparkiet allemaal hebben?

Groenten

Spercieboontje
Broccoli (roosje)
Witlof (blaadje)
Andijvie (weinig)
Courgette
Taugé
Rettich
Maiskolfje (stukje)
Spruitje (doormidden snijden)
Bloemkool (roosje)
Sla (niet te veel)
Rode en groene
Pepertjes (Toko)
Wortel
Radijs
Alfalfa
Bleekselderij
Gekiemde zaden

Fruit

Appel
Bramen
Rode besjes
Meloen (ook de pitjes)
Rozenbottel (doorsnijden)
Manderijn (partje, inkeping maken)
Kiwi (schijfje)
Lijsterbessen

Overigen

Walnoot (doormidden)
Ei (schijfje, hardgekookt)
Dennenappel
Beukennootje (iets pellen)
Ongekookte Mie (nestje
Bami)

Tamme kastanje (doorsnijden)
Takje van wilg, fruitboom, hazelaar
Yoghurt of kwark (1/2 theelepel)

Door het Eivoer

Stukje Ei (kruimen, wit en geel)
Gekookte rijst
Mais (uit blik, afspoelen)
Groenten
Fruit

Versie 01-2008